

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS APSKRITIES VYRIAUSIĄJĄ POLICIJOS KOMISARIATĄ

2020-05-14 Nr. 4D-2019/1-1302
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. spalio 16 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau vadinama ir – Vilniaus AVPK) Patrulių rinktinės (toliau vadinama ir – patrulių rinktinė, Patrulių rinktinė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai atsisakant registruoti Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundą ir nepateikiant atsakymo į 2019 m. liepos 15 d. kreipimąsi. 2019 m. lapkričio 7 d. buvo gautas Skundo patikslinimo raštas.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „Mes [*Pareiškėjas ir jo advokatas*] surašėm skundą į patrulinę rinktinę [*Vilniaus AVPK patrulių rinktinė*], patrulinė rinktinė nenorėjo priimti mano skundo, specialiai grąžino taisymui. Jie norėjo grąžinti skundą, nes advokatas [...] neva blogai jį surašė, o iš tikrųjų jie nenorėjo priimti dėl to, kad norėjo, jog aš praleisčiau terminą dėl to, kad esu neraštingas ir nesusigaudau. G. P. [*Pareiškėjo advokato vardas ir pavardė Seimo kontrolieriui yra žinomi*] liepė man atvažiuoti dėl nepriimamo skundo ir patarė vežti skundą atgal ir paprašiau pareigūnų užrašyti, koku pagrindu nepriėmė skundo. Jie užrašė, kad grąžintas taisymui. O iš tikrųjų taisyti nereikėjo. G. [*Pareiškėjo advokatas*] tuomet paskambino į policijos departamentą ir pasakė, kad nepriėmė [...] pareiškimo ir viską paaiškino. [...] Kai G. paskambino policijos departamentui, skundas buvo priimtas ir tuomet jau skundas jiems tiko“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Imuniteto valdyba manęs nemėgsta, viską daro aplaidžiai, netiria mano skundų. [...] Mano skundo rašyto 2019-07-15 niekas netyrė, viską darė aplaidžiai.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2019 m. lapkričio 7 d. raštu Nr. 4D-2019/1-1302/3D-2719 kreipėsi į Vilniaus AVPK viršininką, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2019 m. lapkričio 14 d. Seimo kontrolierius gavo Vilniaus AVPK viršininko 2019 m. lapkričio 14 d. raštą Nr. 10-S-71694(1.46E-10). Šiame rašte ir prie jo pateiktuose dokumentuose

nurodoma:

4.1. „[...] Vilniaus apskr. VPK Patrulių rinktinėje 2019-04-01 gautas ir užregistruotas X ir jam atstovaujančio advokato [...] skundas dėl priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje [...]. Vilniaus apskr. VPK Patrulių rinktinė šį skundą 2019-04-02 raštu [...] persiuntė Vilniaus miesto apylinkės teismui ir apie tai 2019-04-03 raštais [...] informavo X ir advokatą [...]. Duomenų, pagrindžiančių X teiginius, kad 2019-04-01 jam atvykus į Vilniaus apskr. VPK Patrulių rinktinę, iš jo nebuvo priimtas skundas, negauta“;

4.2. Vilniaus AVPK Seimo kontrolieriui pateikė Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundo nuorašą be šio dokumento registravimo žymos;

4.3. „[...] 2019-07-16 gautas X 2019-07-15 skundas [...] dėl netinkamų jam administracinio nusižengimo protokolą surašiusių ir bylą nagrinėjusių Vilniaus apskr. VPK Patrulių rinktinės pareigūnų veiksmų. Vilniaus apskr. VPK Imuniteto valdybos Vidaus tyrimų skyriuje atlikus neigiamos informacijos patikrinimą, išnagrinėjus skunde išdėstytus teiginius ir neįžvelgus galbūt padaryto tarnybinio nusižengimo ar pareigūno vardą žeminančios veiklos požymių, priimtas sprendimas tarnybinio patikrinimo nepradėti [...]. X apie skundo nagrinėjimo rezultatus informuotas 2019-07-22 raštu [...]“;

4.4. 2019 m. liepos 22 d. Vilniaus AVPK Imuniteto valdybos rašte Nr. 10-S-51344(1.46E-10), adresuotame Pareiškėjui, nurodoma, kad „Aptariamu atveju policijos pareigūnų proceso veiksmus administracinio nusižengimo byloje įvertino dviejų instancijų teismas ir nekonstatavo procesinių pažeidimų. [...]. Taip pat nustatyta, kad Jūsų skundas dėl 2019-03-13 nutarimo buvo gautas ir į Administracinių nusižengimų registrą įkeltas 2019-04-01.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAI):

5.1. *1 straipsnis „Įstatymo paskirtis“* – „Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje“;

5.2. *3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“;

5.3. *8 straipsnis „Individualaus administracinio akto bendrieji reikalavimai ir pranešimas apie individualaus administracinio akto priėmimą“* – „Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos. 2. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka. [...]“;

5.4. *14 straipsnis „Prašymų ir skundų nagrinėjimas“* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo

ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]. 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis. [...];

5.5. 19 straipsnio „Administracinė procedūra ir jos dalyviai“ 1 dalis – „Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą“;

5.6. 36 straipsnis „Administracinės procedūros sprendimo apskundimas“ – „Asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinės procedūros sprendimą savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.“

6. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo (toliau vadinama ir – LRSKĮ):

6.1. 2 straipsnis „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ – „1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...];“

6.2. 12 straipsnis „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]. 4. Seimo kontrolieriai netiria skundų dėl darbo teisinių santykių, taip pat netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo“;

6.3. 19 straipsnis „Seimo kontrolieriaus teisės“ – „1. Seimo kontrolierius, vykdydamas savo pareigas, turi teisę: 1) reikalauti nedelsiant pateikti informaciją, medžiagą ir dokumentus, būtinus savo funkcijoms atlikti, įstatymų nustatyta tvarka susipažinti su valstybės, tarnybos, komercinę ar banko paslaptį sudarančiais dokumentais, taip pat dokumentais, kuriuose yra informacijos apie įstatymų saugomus asmens duomenis. Prireikus įgyvendinti šią teisę, pasitelkiami policijos pareigūnai ir surašomas atitinkamas aktas apie dokumentų paėmimą; [...];“

6.4. 20 straipsnis „Seimo kontrolierių reikalavimų privalomumas“ – „1. Pareigūnai privalo Seimo kontrolierių reikalavimu nedelsdami pateikti jiems informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtinus jų funkcijoms atlikti. 2. Nagrinėdamas skundą, Seimo kontrolierius turi teisę kreiptis į pareigūną, kurio veikla nagrinėjama, prašydamas šį pasiaiškinti per nustatytą terminą. Jeigu pasiaiškinimas nepateikiamas, Seimo kontrolierius turi teisę kreiptis į aukštesnįjį pareigūną (kolegialią instituciją) ir šis privalo užtikrinti, kad pasiaiškinimas būtų pateiktas arba pats paaiškinti per Seimo kontrolieriaus nustatytą terminą [...].“

7. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės):

7.1. 23 punktas – „Prašymai ir skundai, pateikti tiesiogiai ar gauti vieno langelio asmenų aptarnavimo padalinyje, atsiųsti paštu ar elektroninėmis priemonėmis, turi būti užregistruojami

atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų“;

7.2. 27 punktas – „Jeigu prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai, kuriuos privalo pateikti asmuo, kuris kreipiasi, ir institucija tokios informacijos ir dokumentų pati gauti negali, per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti šią informaciją ir dokumentus, ir praneša, kad prašymo nagrinėjimas stabdomas, iki bus pateikta prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai. Kai per institucijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai negaunami, prašymas nenagrinėjamas, per 3 darbo dienas nuo institucijos nustatyto termino suėjimo dienos dokumentų originalai gražinami asmeniui ir nurodoma gražinimo priežastis. Institucija pasilieka prašymo ir gautų dokumentų kopijas.“

8. Vilniaus AVPK nuostatų, patvirtintų Lietuvos policijos generalinio komisaro 2008 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. 5-V-300:

III skyriaus „Funkcijos“ 15.16 punktas – „[Vilniaus AVPK] Organizuoja asmenų pasiūlymų, pareiškimų, pranešimų, prašymų ir skundų nagrinėjimą, imasi priemonių nustatytiems trūkumams pašalinti.“

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgiant į Skunde aprašytas aplinkybes, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

9.1. dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nepagrįstai atsisakant registruoti Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundą;

9.2. dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą.

Dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nepagrįstai atsisakant registruoti Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundą

10. Skunde nurodoma, kad 2019 m. balandžio 1 d. Pareiškėjui atvykus į Vilniaus AVPK patrulių rinktinės buveinę pareigūnai atsisakė priimti jo atneštą skundą. Pareiškėjui pasiteiravus, dėl kokių priežasčių yra atsisakoma priimti jo skundą, Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnai nurodė, kad minėtas skundas gražinamas, nes turi būti pataisytas. Pasak Pareiškėjo, tik tarpininkaujant jo advokatui Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnai sutiko priimti 2019 m. balandžio 1 d. skundą.

11. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą (šios pažymos 5.4, 7.1 punktai) prašymai ir skundai, pateikti tiesiogiai viešojo administravimo subjektui (šiuo atveju – Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnams) ar gauti vieno langelio asmenų aptarnavimo padalinyje, atsiųsti paštu ar elektroninėmis priemonėmis, turi būti užregistruojami atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų. Įvertinęs užregistruotų prašymų ar skundų turinį viešasis administravimo subjektas (šiuo atveju – Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnai) teisės aktų nustatyta tvarka (šios pažymos 5.4, 7.2 punktai) sprendžia klausimus dėl galimybės toliau juos nagrinėti įstaigoje, t. y., ar nėra reikalinga persiųsti šių kreipimusi nagrinėti kitai kompetentingai institucijai (esant šiai situacijai asmens kreipimasis per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos yra persiunčiamas kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai pranešama asmeniui), kreiptis į Pareiškėją dėl kreipimosi trūkumų pašalinimo (esant poreikiui per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos viešojo administravimo subjektas kreipiasi į asmenį raštu, prašydamas

pateikti reikalingą informaciją ir dokumentus ir pranešdamas, kad prašymo nagrinėjimas stabdomas, iki bus pateikta prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai) ir kt.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas prie Skundo pridėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundo, kuris buvo teikiamas Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnams, kopiją su dviem registravimo žymomis (šiose žymose nurodyta ta pati data, t. y., 2019 m. balandžio 1 d.); po viena iš šių registracijos žymų yra padarytas įrašas „Nepriimtas. Gražinti taisymui“. Šios aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad Skunde nurodyti teiginiai pasitvirtino, t. y., Vilniaus AVPK pareigūnai neįvykdė įstatyminės (šios pažymos 5.4, 7.1 punktai) pareigos iš karto registruoti Pareiškėjo tiesiogiai pateiktą dokumentą ir perduoti jį kompetentingam pareigūnui sprendimui dėl šio dokumento nagrinėjimo priimti. Tokie neteisėti ir nepagrįsti pareigūnų veiksmai lėmė, kad Pareiškėjas buvo priverstas du kartus kreiptis į Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnus, kol šie sutiko registruoti 2019 m. balandžio 1 d. jo atneštą skundą ir spręsti klausimą dėl šio skundo nagrinėjimo Vilniaus AVPK galimybių. Pažymėtina, kad tokie Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmai ne tik neteisėti ir nepagrįsti, bet ir pagal LR SKĮ 2 straipsnio nuostatas (šios pažymos 6.1 punktas) laikytini burokratiškais.

12. Atkreiptinas dėmesys, kad vykdydamas teisės aktuose įtvirtintas pareigas ir siekdamas išsiaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes Seimo kontrolierius 2019 m. lapkričio 7 d. raštu Nr. 4D-2019/1-1302/3D-2719 kreipėsi į Vilniaus AVPK viršininką. Vilniaus AVPK viršininko (ir jam pavaldžių pareigūnų) buvo prašoma savo atsakymą į Seimo kontrolieriaus kreipimąsi pagrįsti dokumentų *kopijomis*. 2019 m. lapkričio 14 d. Seimo kontrolierius gavo Vilniaus AVPK viršininko 2019 m. lapkričio 14 d. raštą Nr. 10-S-71694(1.46E-10). Šiame rašte nurodoma, kad Vilniaus AVPK patrulių rinktinėje 2019 m. balandžio 1 d. buvo gautas Pareiškėjo skundas dėl nutarimo, priimto administracinio nusižengimo byloje. Minėtas Pareiškėjo skundas kitos dienos raštu buvo persiustas Vilniaus miesto apylinkės teismui nagrinėti pagal kompetenciją. Apie skundo persiuntimą Pareiškėjas ir jo advokatas buvo informuoti 2019 m. balandžio 3 d. raštu. Siekdami pagrįsti savo atsakymą, Vilniaus AVPK pareigūnai Seimo kontrolieriui *pateikė ne prašomą* Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundo *kopiją, o nuorašą* (be šio dokumento registravimo žymos) ir detalią metaduomenų lentelę.

Šioje pažymoje Seimo kontrolierius konstatavo, kad Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnai pažeidė teisės aktų reikalavimus, tik iš antro karto sutikdami registruoti Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundą. Šis pažeidimas konstatuotas įvertinus Pareiškėjo pateiktą 2019 m. balandžio 1 d. skundo kopiją (pridėta prie Skundo) su dviem dokumento registravimo žymomis (šiose žymose nurodyta ta pati data, t. y., 2019 m. balandžio 1 d.); po viena iš šių registracijos žymų yra padarytas įrašas „Nepriimtas. Gražinti taisymui“, kas patvirtina Pareiškėjo teiginius bei sudaro prielaidas įtarti, kad Vilniaus AVPK pareigūnai, nepateikdami prašomos dokumento kopijos, o tik nuorašą, Seimo kontrolieriui pateikė klaidinančią informaciją.

Pagal LR SKĮ nuostatas (šios pažymos 6 punktas) Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, burokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. Siekdami išsamiai išnagrinėti gautus skundus Seimo kontrolieriai turi teisę reikalauti nedelsiant pateikti informaciją, medžiagą ir dokumentus, būtinus savo funkcijoms atlikti, įstatymų nustatyta tvarka susipažinti su valstybės, tarnybos, komercinę ar banko paslaptį sudarančiais dokumentais, taip pat dokumentais, kuriuose yra informacijos apie įstatymų saugomus asmens duomenis, o pareigūnai privalo vykdyti pirmiau nurodytus Seimo kontrolierių reikalavimus.

13. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundo dalis dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo), nepagrįstai atsisakant registruoti Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundą, yra pagrįsta.

Vilniaus AVPK viršininkui rekomenduotina imtis priemonių, kad ateityje jam pavaldžiose įstaigose iš karto būtų registruojami *visi* gaunami pareiškėjų kreipimaisi ir tik po to įgalioti pareigūnai teisės aktų nustatyta tvarka priimtų sprendimus dėl jų nagrinėjimo.

Lietuvos policijos generaliniam komisarui Renatui Poželai rekomenduotina atlikti tarnybinį patikrinimą, nustatyti asmenis, teikusius Seimo kontrolieriui klaidinančią informaciją, spręsti jų patraukimo tarnybinėn atsakomybėn klausimą bei imtis priemonių, kad ateityje Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pavaldžios įstaigos Seimo kontrolierių reikalavimu jiems teiktų neklaidinančią informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtinus jų funkcijoms atlikti.

**Dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo)
galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą**

14. Skunde nurodoma, kad Vilniaus AVPK pareigūnai netinkamai ištyrė Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą.

15. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas gero viešojo administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Atsakingo valdymo (gero viešojo administravimo) principas įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą, reikalauja, jog valstybės institucija, priimdama sprendimą, imtūsi visų įmanomų priemonių įvertinti visas reikšmingas aplinkybes ir sprendimą pagrįsti faktais, argumentais, įrodymais, teisės normomis. Šis principas apima ne tik teisę į pagrįsto sprendimo priėmimą, bet ir teisę efektyviai ginti (įgyvendinti) savo teises, pareigą išaiškinti administracinio akto apskundimo tvarką. Individualus administracinis aktas, kuriame neišaiškinama jo apskundimo tvarka, neatitinka ir gero viešojo administravimo principo.

Nagrinėdamas pareiškėjų skundus *Vilniaus AVPK* (šios pažymos 8 punktas), kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės aktų nuostatų, *savo veikloje privalo laikytis VAI ir viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų*, tarp jų, objektyvumo principo, kuris reiškia, kad oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs, ir išsamumo principo, kuris įpareigoja Vilniaus AVPK į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai bei argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis Vilniaus AVPK rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad 2019 m. liepos 15 d. Pareiškėjas raštu kreipėsi į Vilniaus AVPK (šis Pareiškėjo skundas įstaigoje buvo gautas 2019 m. liepos 16 d.) prašydamas įvertinti Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmus (neveikimą), galimai netiksliai administracinio nusižengimo protokole nurodant jo surašymo datą ir laiką, t. y., procesinius pareigūnų veiksmus, kurių teisėtumą ir pagrįstumą įvertino Vilniaus miesto apylinkės teismas 2019 m. gegužės 7 d. nutarimu ir Vilniaus apygardos teismas 2019 m. liepos 1 d. nutarimu. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal LR SKĮ 12 straipsnyje nustatytą teisinį reglamentavimą Seimo kontrolierius netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo. Dėl šios priežasties Seimo kontrolierius šioje pažymoje nevertins pirmiau nurodytų Vilniaus AVPK pareigūnų procesinių veiksmų bei su jais susijusios Vilniaus AVPK 2019 m. liepos 22 d. atsakymo į Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą dalies teisėtumo ir pagrįstumo.

Skundo tyrimo metu taip pat nustatyta, kad 2019 m. liepos 15 d. Pareiškėjas raštu kreipėsi į Vilniaus AVPK prašydamas įvertinti ne tik procesinius pareigūnų veiksmus (neveikimą), susijusius su administracinio nusižengimo protokolo surašymu, bet ir jų veiksmus (neveikimą), galimai nepagrįstai atsisakant registruoti jo 2019 m. balandžio 1 d. skundą, t. y., *Pareiškėjas skundėsi galimai pažeista jo teise VAI nustatyta tvarka kreiptis į Vilniaus AVPK*. Ši aplinkybė leidžia teigti, kad pirmiau nurodytų Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo) teisėtumas ir pagrįstumas turėjo būti vertinamas taikant ne tarnybinio nusižengimo tyrimo (kaip buvo padaryta šiuo atveju; šios pažymos 4.3 punktas), o administracinę procedūrą, t. y., Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundo dalis dėl

Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai atsisakant registruoti jo 2019 m. balandžio 1 d. skundą, turėjo būti išnagrinėta vadovaujantis VAI nuostatomis ir dėl jos turėjo būti priimtas administracinis sprendimas.

Vilniaus AVPK pareigūnai 2019 m. liepos 22 d. atsakyme į Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą nurodė, kad „[...] Jūsų [*Pareiškėjo*] skundas dėl 2019-03-13 nutarimo buvo gautas ir į Administracinių nusižengimų registrą įkeltas 2019-04-01“, todėl jokio Pareiškėjo teisių pažeidimo neįžvelgė. Pažymėtina, kad, kaip minėta, Seimo kontrolierius šioje pažymoje konstatavo priešingai, t. y., Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnai pažeidė teisės aktų reikalavimus, tik iš antro karto sutikdami registruoti Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundą. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Vilniaus AVPK, nagrinėdami Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą, ne tik taikė netinkamą procedūrą, bet ir neatliko objektyvaus bei išsamaus skundžiamų aplinkybių tyrimo, todėl pateikė nepagrįstą, VAI 8 straipsnio nuostatų neatitinkantį 2019 m. liepos 22 d. atsakymą.

16. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundo dalis dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo), netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą, yra pagrįsta.

Šioje pažymoje pripažinus, kad Vilniaus AVPK patrulių rinktinės pareigūnai pažeidė teisės aktų reikalavimus, tik iš antro karto sutikdami registruoti Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundą, nėra tikslinga Vilniaus AVPK įpareigoti pakartotinai nagrinėti Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą, tačiau Vilniaus AVPK viršininkui Seimo kontrolierius rekomenduoja imtis priemonių, kad ateityje jam pavaldžių įstaigų pareigūnai nagrinėdami asmenų skundus dėl viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padaryto asmens teisių ir teisėtų interesų pažeidimo (kai tai nesusiję su procesiniais veiksmais ir sprendimais) vadovautųsi VAI nuostatomis, gerojo viešojo administravimo principu ir kad jų rengiami atsakymai, kuriuose yra išdėstomi sprendimai, turėsiantys įtakos pareiškėjų teisėms ir pareigoms, būtų išsamūs, pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) bei teisės aktų normomis, visais atvejais būtų nurodyta šių atsakymų apskundimo tvarka.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo), nepagrįstai atsisakant registruoti Pareiškėjo 2019 m. balandžio 1 d. skundą, pripažinti pagrįsta.

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo), netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo 2019 m. liepos 15 d. skundą, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Lietuvos policijos generaliniam komisarui Renatui Požėlai rekomenduoja:

19.1. atlikti tarnybinį patikrinimą, nustatyti asmenis, teikusius Seimo kontrolieriui klaidinančią informaciją, ir spręsti jų patraukimo tarnybinėn atsakomybėn klausimą;

19.2. imtis priemonių, kad ateityje Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pavaldžios įstaigos Seimo kontrolierių reikalavimu jiems teiktų neklaidinančią informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtinus jų funkcijoms atlikti.

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Vilniaus AVPK viršininkui Sauliui Gagui rekomenduoja:

20.1. imtis priemonių, kad ateityje jam pavaldžiose įstaigose iš karto būtų registruojami *visi* gaunami pareiškėjų kreipimaisi ir tik po to įgalioti pareigūnai teisės aktų nustatyta tvarka priimtų sprendimus dėl jų nagrinėjimo;

20.2. imtis priemonių, kad ateityje jam pavaldžių įstaigų pareigūnai nagrinėdami asmenų skundus dėl viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padaryto asmens teisių ir teisėtų interesų pažeidimo (kai tai nesusiję su procesiniais veiksmais ir sprendimais) vadovautųsi VAI nuostatomis, gerojo viešojo administravimo principu ir kad jų rengiami atsakymai, kuriuose yra išdėstomi sprendimai, turėsiantys įtakos pareiškėjų teisėms ir pareigoms, būtų išsamūs, pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) bei teisės aktų normomis, visais atvejais būtų nurodyta šių atsakymų apskundimo tvarka.

21. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas